

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Факультет соціології
Кафедра галузевої соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОЛОГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ВЗАЄМОДІЙ

для студентів

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 054 Соціологія
Освітній рівень: Бакалавр
Освітня програма: Соціологія
Вид дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна
Навчальний рік: 20_/20_
Семестр: 5
Кількість кредитів ECTS: 4
Мова викладання, навчання та оцінювання: українська
Форма заключного контролю: залік

Викладач: проф. Туленков М.В.

Пролонговано: на 20_/20_ н.р. () « » 20_р.
(відпис, ПІБ, дата)
на 20_/20_ н.р. () « » 20_р.
(відпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2019

Розробник: Туленков Микола Васильович, професор кафедри галузевої соціології, доктор соціологічних наук, професор,

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Завідувачка кафедри галузевої соціології
Протокол № 1 від 30.08 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «30» 08 2019 року, № 1

Голова науково-методичної комісії Петренко-Лисак А.О.

1. Мета дисципліни – формування в студентів міцних знань з соціології організаційної взаємодії, а також набуття ними відповідних умінь і навичок застосування отриманих знань у практичній діяльності соціальних організацій в різних сферах суспільного життя.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1) знати ключові засади загальної соціології, соціології організацій та управління, теорії соціальних технологій;
- 2) володіти навичками проєктування соціологічних досліджень та використання емпіричних методів соціологічного обстеження соціальних об'єктів, явищ і процесів.

3. Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Соціологія організаційних взаємодій» входить до циклу професійної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр», спеціальності «соціологія», освітньої програми «соціологія». Вона відноситься до вибіркового блоку навчальних «Соціологія трудових відносин» і передбачає вивчення наукового статусу соціологічної теорії організаційної взаємодії, понятійно-категоріального апарату, генезису, змісту, предметної сфери, структури та функцій даної галузі соціологічного знання. У череді викладання даного курсу передбачено розгляд організаційної взаємодії, як важливого системного інструменту упорядкування суспільного життя, а також як технології управління соціальними об'єктами і процесами в сучасному суспільстві.

У межах вивчення даної дисципліни передбачається набуття студентами навичок роботи з сучасною науковою і спеціальною літературою, критичного осмислення періоджерел, оцінювання пізнавальних можливостей різних концепцій теорії соціальної взаємодії, а також здатностей володіти методологічним інструментарієм соціології та іншими інноваційними засобами дослідження суб'єктів управлінської діяльності в умовах суспільних змін і глобальних трансформацій. Отримані знання і навички сприятимуть підвищенню фахового рівня та професійної компетентності майбутніх фахівців соціології у процесі соціологічного вимірювання впливу організаційно-управлінських чинників на функціонування та розвиток сучасного суспільства.

Програма дисципліни складається з двох взаємопов'язаних змістовних частин: *частина 1* «Вступ до соціології організаційної взаємодії»; *частина 2* «Механізми формування та відтворення організаційної взаємодії в сучасному соціумі».

4. Завдання (навчальні цілі):

- надання студентам міцних знань про науковий статус, зміст, предметну сферу, структуру, функції, основні категорії, закономірності та концептуальні засади соціології організаційної взаємодії, а також про основні напрями подальшого розвитку цієї галузевої теорії та її ролі в системі сучасного соціологічного знання;
- набуття студентами відповідних умінь і навичок використання соціологічного підходу до вивчення ролі організаційно-управлінських явищ і процесів у розвитку суспільного буття, а також виявлення ролі механізмів організаційної взаємодії щодо впорядкування сучасного соціуму та їх впливу на динаміку демократичних перетворень транзитивного суспільства;
- розширення в студентів наукового кругозору щодо характеру та особливостей використання механізмів та технологій організаційної взаємодії як інструментального чинника формування сталого функціонування та забезпечення динамічного розвитку сучасного суспільства.

Це спрямовано на формування наступних компетентностей:

- ФК49. Вміння регулювати трудові конфлікти (індивідуальні та колективні).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання: (1) знати; 2) вміти; 3) комунікація; 4) автономність та відповідальність		Форми викладання та навчання	Методи оцінки та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати науковий статус, генезис, ключові концепції, структуру, функції та основні категорії соціології організаційної взаємодії, її місце в системі сучасного соціологічного знання	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10

1.2	Знати зміст, структуру, форми й типи організаційної взаємодії, а також механізми формування, відтворення та оцінювання її ефективності на різних рівнях організації суспільного життя	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	20
2.1	Вміти аналізувати організаційну взаємодію в сучасному соціумі, визначати її механізми й можливості щодо забезпечення функціонування та розвитку суспільства	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10
2.2	Вміти визначати головні проблеми функціонування та тенденції розвитку організаційної взаємодії в системах управління на різних рівнях організації суспільства	лекції, практичні заняття, самостійна робота	усна відповідь, тематична доповідь, контрольна робота	10
3	Вміти організувати і презентувати індивідуальний науково-дослідний проєкт щодо аналізу різних форм організаційної взаємодії в системах менеджменту сучасного суспільства	самостійна робота, науково-дослідний проєкт	тематична доповідь, презентація результатів науково-дослідного проєкту	20
4	Вміти самостійно здійснювати аналітичну, пошукову та дослідну діяльність суб'єктів організаційної взаємодії в сучасних умовах	практичні заняття, дослідні завдання, самостійна робота	тематична доповідь, науково-дослідний проєкт	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання:

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3	4
ПРН 53. Виявляти та аналізувати форми взаємодії між роботодавцями та найманними працівниками, відношення до праці в умовах глобалізації та постмодерного капіталізму.	+	+	+	+	+	+
ПРН 55. Регулювати трудові конфлікти (індивідуальні та колективні)	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання знань студентів:

- семестрове оцінювання:

1. оцінювання активної роботи студентів під час проведення практичних занять (усна відповідь, тематична доповідь, дослідні завдання) (ПН1; ПН2; ПН3; ПН 4)–60/ 36 балів;
2. виконання двох контрольних робіт (ПН1; ПН2; ПН3; ПН4) – 20/12 балів (2 роботи по 10 максимальних або 6 мінімальних балів за кожною);
3. виконання та презентація результатів індивідуального науково-дослідного проєкту (ПН3; ПН4) – 20/12 балів

- підсумкове оцінювання: здійснюється у формі заліку – як сумарного результату накопичених студентом балів протягом усього семестру; якщо протягом семестру студент набрав менше ніж **60 балів**, то він додатково виконує комплексну письмову (реферативну) роботу, яка за змістом і обсягом відповідає кількості неопрацьованих ним тем навчальної дисципліни.

7.2 Організація оцінювання:

1. Практичні заняття оцінюються за фактом їх реального проведення, а бали накопичуються студентами протягом усього семестру.
2. Контрольна робота 1 виконується студентами самостійно в межах практичного заняття після вивчення тем 1-5.
3. Контрольна робота 2 виконується студентами самостійно в межах практичного заняття після вивчення тем 6-10.
4. Індивідуальний науково-дослідний проєкт виконується кожним студентом у межах самостійної роботи на протязі усього семестру та презентується ним персонально під час проведення 2-х останніх практичних занять за графіком навчального процесу.

7.3 Шкала відповідності оцінок:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ з/п	Назва частин і тем	Кількість годин:		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Вступ до соціології організаційної взаємодії				
1	Науковий статус, предметне поле та функції соціології організаційної взаємодії	2	2	6
2	Концептуальна еволюція організаційної взаємодії в теоретичній соціології	2	2	6
3	Основні закони, принципи та методи соціології організаційної взаємодії	4	4	6
4	Зміст і типологічні особливості організаційної взаємодії в системах соціального управління	2	4	6
5	Соціологічні парадигми аналізу організаційної взаємодії в сучасному суспільстві	2	2	6
Контрольна робота 1		-	2	-
2. Механізми формування та відтворення організаційної взаємодії в сучасному соціумі				
6	Системи соціального управління як інструменти впорядкування організаційної взаємодії	2	2	6
7	Механізми формування та відтворення організаційної взаємодії в сучасному суспільстві	2	4	6
8	Характер організаційної взаємодії в системах тоталітарного та авторитарного управління	4	4	6
9	Формування організаційної взаємодії в системах управління демократичного типу	4	4	6
10	Критерії ефективності організаційної взаємодії в системах управління сучасного суспільства	2	2	6
Контрольна робота 2		-	2	-
Всього		26	34	60

Загальний обсяг дисципліни – 120 годин, в тому числі:
лекції – 26 годин;
практичні заняття – 34 години;
самостійна робота – 60 годин.

9. Рекомендовані джерела:

Основні (базові):

1. Бабосов Е.М. Социология управления. Учеб. пособие /Е.И.Бабосов.-Минск:Тетра-Системс, 2006.- 288с. (С. 5-15; 37-78; 79-94; 129-143; 251- 271)
2. Балашов А.П. Теория организации: Учебное пособие /А.П.Балашов.- М.: ИНФРА-М, 2017.- 208 с. (С. 6-17; 21-38; 39-52; 79-87; 91-102; 126-149)
3. Граждан В.Д.Социология управления : Учебник /В.Д. Граждан .-М.: Изд-во Юрайт, 2016.- 607 с. (С. 43-68; 71-92; 188-207; 262- 293; 370-383; 557-570)
4. Мильнер Б.З. Теория организаций: Курс лекций /Б.З.Мильнер.- М.:ИНФРА-М, 1999.- 336с. (С. 12-58; 59-124; 125-178; 272-318)

5. Монастирський Г.Л. Теорія організації: Навчальний посібник /Г.Л.Монастирський.- К.: Знання, 2008.-319с. (С. 9-53; 117-168; 169-186; 203-224; 225-258)
6. Смирнов Э.А. Основы теории организации: Учебное пособие /Э.А.Смирнов.-М.:Аудит, ЮНИТИ,1998.-375с. (С. 5-74; 75-134; 135-244; 245-298; 299-322)
7. Туленков М.В. Теория і практика організаційної взаємодії: підручник /М.В.Туленков.- К.:ІПК ДСЗУ,2011.-456с. (С. 10-82; 127-144; 145-194; 198-254; 258-324; 344-365; 381-400)
8. Хоронжий А.Г. Соціальне управління: Курс лекцій /А.Г.Хоронжий.- Львів:Магнолія, 2013.-290с. (С. 11-24; 28-38; 41-48; 88-100; 103-123; 175-180; 199-206)
9. Чайка Г.Л. Эффективность в управлении: навчальний посібник /Г.Л.Чайка, О.Г.Чайка.-К.: Знання, 2018.-334с. (С. 9-30; 197-230; 231-236; 250-261; 288-294)
10. Щербина В.В. Социальные теории организации: Словарь /В.В.Щербина.-М.: ИНФРА-М-НОРМА. 2001.-264с. (С. 62-85; 89-98; 102-111; 112- 142; 155-167; 170-175; 1880-199)

Додаткові:

1. Аверин Ю.П. Люди управляют людьми: модель социологического анализа/ Ю.П.Аверин.- М.: Изд-во МГУ, 1996.-328с.
2. Андруник А.П. Технологии эффективного менеджмента [Электр. Ресурс]: учебное пособие/ А.П. Андруник.-Пермь:»Кунгурская типография», 2015.-362с.
3. Атаманчук Г.В. Управление-социальная ценность и эффективность/Г.В.Атаманчук.- М.:Луч,1995.-148с.
4. Арджирис К. Организационное наущение: пер. с англ. /К.Арджирис.-М.: ИНФРА-М, 2004.- 606с.
5. Афанасьев В.Г.Общество:системность, познание и управление/В.Г.Афанасьев.-М.: Политиз-дат, 1981.- 432с.
6. Бех Ю.В. Філософський модус загальної теорії управління: моногр./Ю.В.Бех.-К.:Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2013.- 476с.
7. Бек У. Влада і контроль у добу глобалізації: пер. з нім./У.Бек.-К.:Ніка-Центр,2011.- 408с.
8. Блейк Р. Научные методы управления: пер. с англ./Р.Блейк, Дж.Мутон.-М.:Издательский сервис, 2004.-543с.
9. Василенко И.А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия: учеб. пособие /И.А.Василенко.- М.: Логос, 2001.-200с.
10. Винограй Э.Т. Общая теория организации и системно-организационный подход / Э.Т.Винограй.-Томск: Изд-во Томского ун-та,1989.-236с.
11. Гвишиани Д.М.Организация и управление /Д.М.Гвишиани.-М.:Экзамен,2003.-320с.
12. Герасимов Б.М. Социальные технологии в управлении :моногр./Б.М.Герасимов, В.Г.Чумак. Самара: Изд-во Сам.ИИЦ РАН, 2014.-396.
13. Данок В.М. Организация праці менеджера: Навчальний посібник /В.М.Данок /К.: КНЕУ, 2006. – 276с.
14. Джордж Дж.М.Организационное поведение. Основы управления: пер. с англ./Дж.М.Джордж.-М.: ЮНИТИ-ДАНА,2003.-447с.
15. Друкер П.Задачи менеджмента в XXI веке: пер. с англ./П.Друкер.-М.:Вильямс, 2000.-272с.
16. Дядченко Л.Я. Социальные технологии в управлении общественными процессами /Л.Я.Дядченко.-Москва-Белгород: Центр социальных технологий,1993.-343с.
17. Жебит Г.А.Организационно-управленческая деятельность: проблемы и перспективы развития /Г.А. Жебит.- Минск:Наука и техника,1983.-198с.
18. Заветный С.А. Социальное управление и личностное самоуправление: истоки и взаимодействие /С.А.Заветный.- Харьков: Холио, 1999.-383с.
19. Керимова Т.В.Социальный прогресс и управление /Т.В.Керимова.-М.: Мысль, 1980.-167с.
20. Коваленко Н.П. Введение в теорию организаций /Н.П.Коваленко. О.:Астропринт,1997.-247с.
21. Козловська Г.В. Організаційна свідомість: індивідуальне і суспільне: моногр./Г.В.Козловська.- К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007.- 203 с.
22. Коротков Э.М. Антикризисное управление /Э.М.Коротков.-М.: ИНФРА-М,2007.- 620с.

23. Красовский Ю.Д. Организационное поведение: учеб.пособие /Ю.Д.Красовский.-М.: ЮНИТИДАНА, 2003.-511с.
24. Кухта Ф. Система управления социальными процессами: пер з чеш.-М.:Мысль,1 979.- 158с.
25. Лимаренко А. Законы организации и социальные алгоритмы. / А.Лимаренко.- Владивосток: Изд-во Дальневост.ун-та, 1989.-192с.
26. Манхейм К. Человек и общество в век преобразований /К.Манхейм.-М.: ИНИОН, 1991.- 219с.
27. Марков М. Технология и эффективность социального управления: пер. с болг./М. Марков.- М.: Прогресс, 1982.-267с.
28. Навроцький В.В. Логіка соціальної взаємодії : моногр. /В.В.Навроцький.- Харків: Консул, 2005.-204с.
29. Наумкина С.М. Социально-политическая эффективность управленческой деятельности /С.М. Наумкина, В.Е.Пилипенко, Ю.А.Привалов.- К.: Ин-т социологии НАН Украины, 1999.-144с.
30. Новые технологии государственного управления в зеркале канадского и российского опыта: моногр. /под ред. А.Марголина, П.Друкевича.-М.: Моск. ин-т управления Правительства Москвы, 2013.-272с.
31. Омаров А.М.Социальное управление: некоторые вопросы теории и практики /А.М.Омаров, М.: Мысль, 1980.-269с.
32. Окусов А.П. Организационный бюрократизм /А.П.Окусов.- Ростов /на Дону: Изд-во Ростов. ун-та, 1991.-144с.
33. Осборн Д. Управление без бюрократов: пять стратегий обновления государства: пер. с англ. /Д. Осборн, П.Пластик.-М.:Прогресс,2001.-536с.
34. Организационное управление: учеб. пособие /под ред. Н.И.Архиповой.-М.: ПРИОР, 1998.-448с.
35. Основы современного социального управления: теория и методология: учеб. пособие/ Под ред. В.Н. Иванова.- М.: Экономика,2000.-271с.
36. Оучи У. Методы организации производства : японский и американский подходы /У.Оучи.-М.: Экономика, 1984.-184с.
37. Парсонс Т. Система современного общества: пер. с англ./Т.Парсонс.-М.: Аспект-Пресс, 1997.-270с.
38. Подшивалкина В.И. Социальные технологии: проблемы методологии и практики /В.И. Подшивалкина .- Кишинев: Центр. типография, 1997.-352с.
39. Социальное управление: Курс лекций.- М.: Изд-во РАГС. 2000.-438с.
40. Сурмін Ю.П. Теорія соціальних технологій: учебное пособие /Ю.П.Сурмін, Н.В.Туленков .- К.: МАУП, 2004.-608с.
41. Сурмін Ю.П. Соціологія управління: підручник /Ю.П.Сурмін, І.П.Бідзюра,К.: ОсвітаУкраїни, 2012.-688с.
42. Суїменко С.І. Соціальна інженерія: експериментальний курс лекцій: навч. посібник С.І. Суїменко .-К.: Інститут соціології НАН України, 2011.-224с.
43. Тощенко Ж.Т. Социология управления: Учебник и практикум /Ж.Т.Тощенко .-М.: Изд-во Юрайт, 2015.-304с.
44. Туленков М.В. Теоретико-методологічні основи організаційної взаємодії в соціальному управлінні: моногр.-2-е вид.-К.:Каравелла, 2014.-512с.
45. Туленков М.В. Рациональность управления в транзитивном обществе: моногр. /М.В. Туленков.-К.: ИПК ДСЗУ, 2007.- 300с.
46. Туленков М.В. Сучасні теорії менеджменту: Навч.посібник / М.В. Туленков. – К.: Каравела, 2007.– 304 с.
47. Управління сталим розвитком : підручник / За заг ред.В.П. Беха, М.В.Туленкова. К.: Каравела, 2018.- 538с.
48. Управление человеческими ресурсами: менеджмент и консультирование /Под ред. В.В.Щербини.- М.: Независимый институт гражданского общества, 2004.-520с.
49. Фролов С.С. Социология организаций: Учебник/С.С.юФролов.-М.: Гардарика, 2001.-384с.
50. Шестакова Е.М. Кадровый консалтинг и аудит: Учеб. пособие/Е.М.Шестакова, Р.М.Прятков .- Оренбург: Оренбур. гос. ун-т, 2013.- 230с.
51. Щокин Г.В.Теория социального управления /Г.В.Щокин.-К.:МАУП, 1996.- 408с.